

DEFINITIEF BESLUIT

PROJECTPLAN WATERWET

Datum	April 2015
Nummer	RWS 2015-4792
Onderwerp	Projectplan voor Ondiepe Zones Ketelmeer en Zwartemeer

---

De Minister van Infrastructuur en Milieu besluit, gelet op artikel 5.4, eerste lid, van de Waterwet, het onderhavige projectplan tot Aanleg ondiepe zones in het Zwarte Meer en Ketelmeer vast te stellen en uit te voeren in overeenstemming met het bepaalde in dit projectplan.

1. Inleiding

1.1 Aanleiding

Rijkswaterstaat heeft als beheerder de opgave om de Kaderrichtlijn Water (KRW) doelen in het Zwarte Meer en Ketelmeer te realiseren. De meren zijn aangeduid als type 'matig grote, ondiepe gebufferde meren (M14)' in de KRW. In de huidige situatie voldoen de gebieden niet volledig aan de gestelde doelstellingen. De volgende knelpunten worden aangetroffen:

- het ontbreken van uitgebreide oevervegetatie, die ook een geschikte leefruimte (habitat) voor vis vormt;
- de aanwezigheid van steile oever, waardoor grote waterplanten (macrofyten) zich maar beperkt kunnen ontwikkelen.

Om deze knelpunten op te lossen moeten mitigerende en herstelmaatregelen worden getroffen. Op basis van eerdere verkenningen zijn de volgende maatregelen bepaald:

- aanleg van 6,4 ha ondiepe zone in de Zwarte Hoek in het Zwarte Meer;
- aanleg van 15 ha ondiepe zone in het Ketelmeer/Vossemeer.

Deze opgave dient voor 22 december 2015 te zijn gerealiseerd.

De nevendoelstelling van het project is de realisatie van Natura 2000 doelstellingen. Allereerst moet het project voldoen aan de wettelijke eisen voor natuurbehoud, zoals geregeld via de Natuurbeschermingswet 1998 en de Flora- en Faunawet. Daarnaast moet bij uitvoering van de KRW maatregelen, en bij het beheer en onderhoud, worden gezocht naar synergie met de Natura 2000 verbeterdoelen. Dit betekent onder andere extra aandacht voor de realisatie van waterriet.

Het project 'Ondiepe zones Zwarte Meer en Ketelmeer' valt binnen het Meerjarenprogramma Infrastructuur, Ruimte en Transport (MIRT). In verkennende studies zijn al zoekgebieden aangewezen voor het realiseren van de ondiepe zones. Op basis van een variantenafweging is een voorkeursvariant bepaald en is een voorlopig ontwerp gemaakt. Daarbij zijn de gebruikers en de omgeving van de gebieden nauw betrokken.

Datum
April 2015

Voor het project is in 2013 reeds een projectplan Waterwet vastgesteld met kenmerk RWS-2013/16193. In vergelijking tot de oorspronkelijke ontwerp waarop het Projectplan Waterwet voor dit project toentertijd is vastgesteld zijn er verschillende optimalisaties/aanpassingen in het ontwerp van de ondiepe zones doorgevoerd. Door onder andere de inrichting van de ondiepe zones anders vorm te geven worden betere omstandigheden gecreëerd voor rietgroei, waardoor de ontwikkelingskansen voor vitaal waterriet geoptimaliseerd worden en wordt bij de aanleg van de ondiepe zones beter rekening gehouden met de huidige situatie en aanwezige omstandigheden.

Dit projectplan heeft betrekking op het in 2014 gewijzigde definitief ontwerp voor de aanleg van de ondiepe zones in het Zwarte Meer en Ketelmeer. Tevens wordt in dit nieuwe projectplan een verlenging aangevraagd tot 1 januari 2022 om indien mogelijk werk met werk te kunnen maken met een N2000-project wat in het Ketelmeer geprogrammeerd staat voor de periode 2015-2021 en waarbij mogelijk zand en riet vrijkomt.

1.2 Locatie plangebied

De locatie van het plangebied is weergegeven in Figuur 1. Het plangebied is verdeeld over drie gebieden te weten IJsseloog, Ketelmeereilanden N1 en M1 en de Zwarte Hoek.

Figuur 1. Locatie plangebied.

1.3 Projectplanplicht

Ingevolge artikel 5.4, eerste lid van de Waterwet geschiedt de aanleg of wijziging van een waterstaatswerk door of vanwege de beheerder overeenkomstig een daartoe door hem vast te stellen projectplan.

Datum
April 2015

Op grond van het tweede lid van artikel 5.4 dient het plan tenminste een beschrijving te bevatten van het betrokken werk en de wijze waarop het wordt uitgevoerd, alsmede een beschrijving van de te treffen voorzieningen gericht op het ongedaan maken of beperken van de nadelige gevolgen van de uitvoering van het werk.

Dit document omvat het projectplan als bedoeld in artikel 5.4 voor de Ondiepe zones Zwarte Meer en Ketelmeer.

1.4 Leeswijzer

In hoofdstuk 1 wordt ingegaan op de aanleiding van het project 'Ondiepe zones Zwarte Meer en Ketelmeer'. De locatie wordt aangegeven en er wordt kort ingegaan op de projectplanplicht. Hoofdstuk 2 geeft een beschrijving van de wijziging van het waterstaatswerk waarvoor de projectplanplicht geldt. In hoofdstuk 3 wordt de toetsing aan de Waterwet weergegeven. In hoofdstuk 4 wordt ingegaan op de wijze van uitvoering van het project. In hoofdstuk 5 wordt de procedure van het project aangegeven. Tot slot wordt in hoofdstuk 6 de ingekomen zienswijze op het ontwerpbesluit behandeld, evenals de aanpassingen ten opzichte van het ontwerpbesluit.

2. Projectbeschrijving

Datum
April 2015

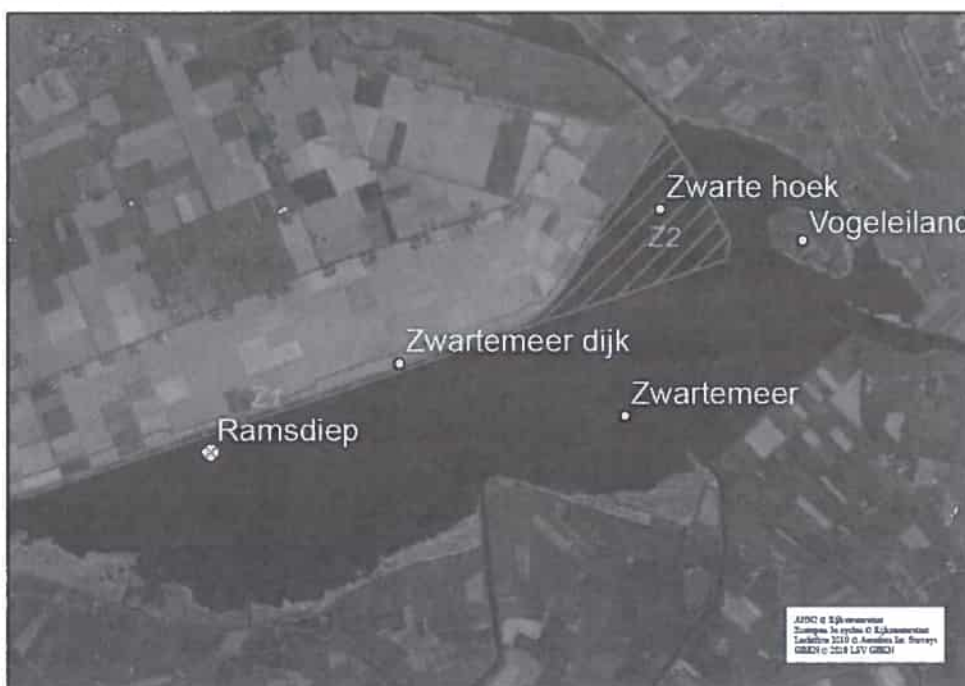
2.1 Beschrijving van het gebied

Het Zwarte Meer Ketel- en Vossemeer vormen samen de Randmeren Noord van het IJsselmeer. De meren zijn ontstaan in 1956, toen Oostelijk Flevoland werd drooggemaakt en liggen tussen de provincies Flevoland en Overijssel. De randmeren staan in open verbinding met het IJsselmeer en met elkaar.

2.1.1 Zwarte Meer

Het Zwarte Meer is 1700 ha groot. Buiten de vaargeulen is het meer niet dieper dan één tot twee meter. Het meer bestaat grotendeels uit open water. Aan de zuidkant ligt een groot rietmoeras (Groote Buitenlanden), in het oostelijk deel een kunstmatig eiland (het Vogeleiland) en enkele restanten van biezenvelden. Ten westen van het Vogeleiland ligt de Zwarte Hoek tegen de Noordoostpolder aan. Langs de oevers van de oude landzijde zijn brede rietkragen en moerasvegetaties aanwezig. Een gebied met een oppervlakte van 2169 ha is aangewezen als Natura 2000 gebied.

De Zwarte Hoek (waar een deel van de ondiepe zones wordt gerealiseerd) is een deel van het Zwarte Meer. De Zwarte Hoek wordt begrensd door het Ramsdiep aan de zuidzijde, het Ganzendiep aan de Oostzijde en de Zwartemeerdijk aan de noordwestzijde. De Zwarte Hoek beslaat in totaal ca 130 hectare ondiepte, grofweg tussen 0,5 m en 3 meter onder NAP. Er is al 32 ha ondiepe zone aanwezig. Dat deel ligt ondieper dan NAP -1,2 m. De huidige bedekkingsgraad van ondergedoken waterplanten is daar circa 15%.

Figuur 2. Overzichtkaart Zwarte Meer.

2.1.2 Ketelmeer en Vossemeer

Het Ketelmeer is circa 3500 ha groot. Het midden en westen van het Ketelmeer zijn ca. 3 tot 4 m diep. Het gebied bestaat uit uitgestrekte zoetwatermeren, zand- en modderbanken en moerasvegetatie. In de meren zijn al diverse natuurgebieden (eilanden) aangelegd, die worden beheerd door Staatsbosbeheer.

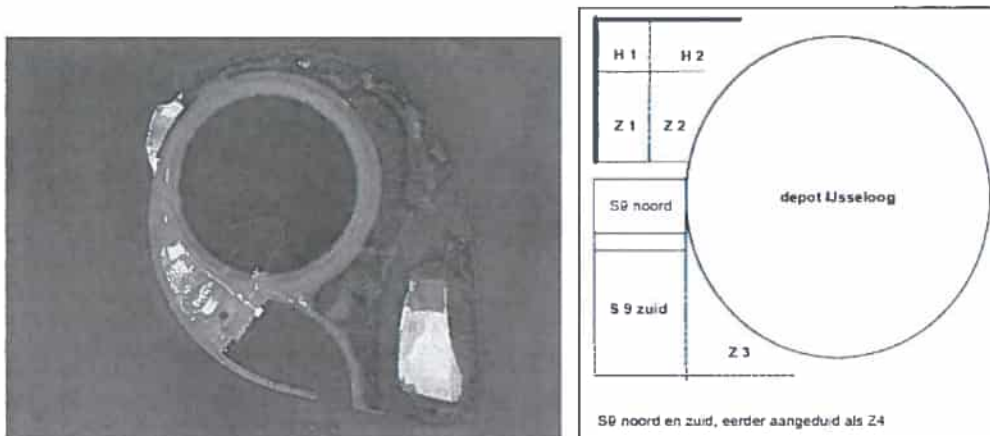
Het Ketelmeer ligt bij de monding van de IJssel, die wordt gevormd door het Kampereiland. Naar het westen toe staat het in verbinding met het eigenlijke IJsselmeer, naar het oosten toe met het Zwarte Meer en naar het zuiden toe met het Vossemeer (deze begint ten zuiden van het Keteldiep).

Figuur 3. Overzichtskaart Ketel- en Vossemeer.

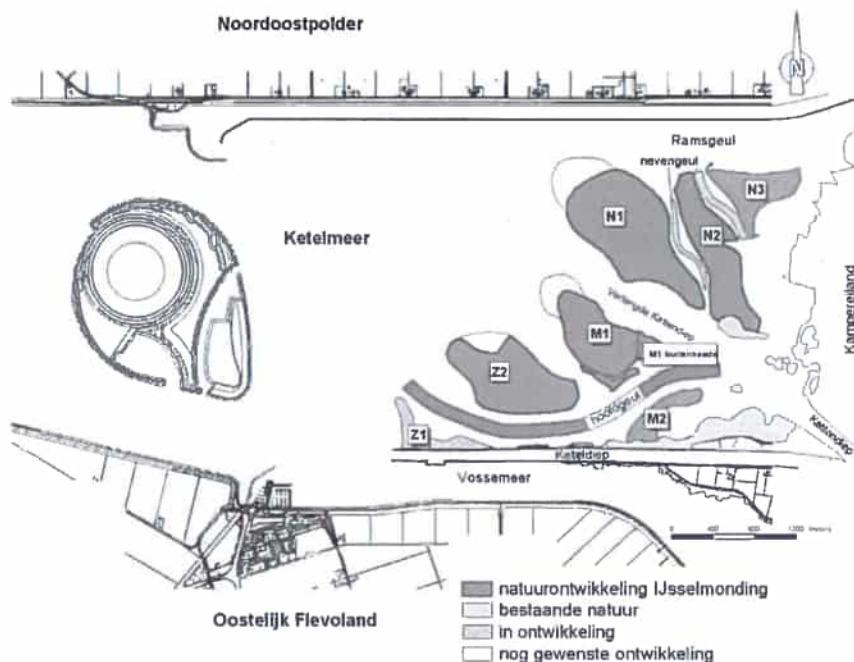
In het midden van het Ketelmeer ligt sinds 1999 het kunstmatige eiland / slibdepot IJsseloog waarin door Rijkswaterstaat de vervuilde baggerspecie uit o.a. het Ketelmeer wordt opgeslagen. Het is afgeschermd door ringdijk die 10 meter hoog is en ruim drie kilometer lang. Ten westen van het eiland ligt een gebied van 55 ha dat onderdeel was van het bouwterrein van het IJsseloog en dat tijdens de bouw binnen de afschermingsconstructie (damwand en ijskade) lag. Het voormalige bouwterrein heeft een diepte tot 4 m.

Figuur 4. Overzichtsfoto IJsseloog (links) en het voormalig bouwterrein (schema, rechts).

In natuurgebied de 'IJsselmonding' bevinden zich de Ketelmeereilanden bestaande uit zand- en slikplaten, rietvelden en geulen, waarvan de kwetsbare zuidwestelijk gelegen zijden beschermd zijn met stortstenen dammen en de rest met dammen van zandcement. Staatsbosbeheer (de beheerder van het natuurgebied de IJsselmonding) heeft de wens om deze oevers te verzachten met brede, zandige vooroevers en om de kades van stortsteen lokaal te verlagen of door te breken ten behoeve van periodieke overstroming. De eilanden waar in dit project werkzaamheden worden uitgevoerd betreft eilanden N1 en M1 (zie Figuur 5).

Figuur 5. Overzichtskaat Ketelmeereilanden.

2.2 Beschrijving van het plan

In deze paragraaf wordt een overzicht van het plan gegeven. In paragraaf 2.3 is een overzicht opgenomen van de wijzigingen aan het waterstaatswerk, waarop dit

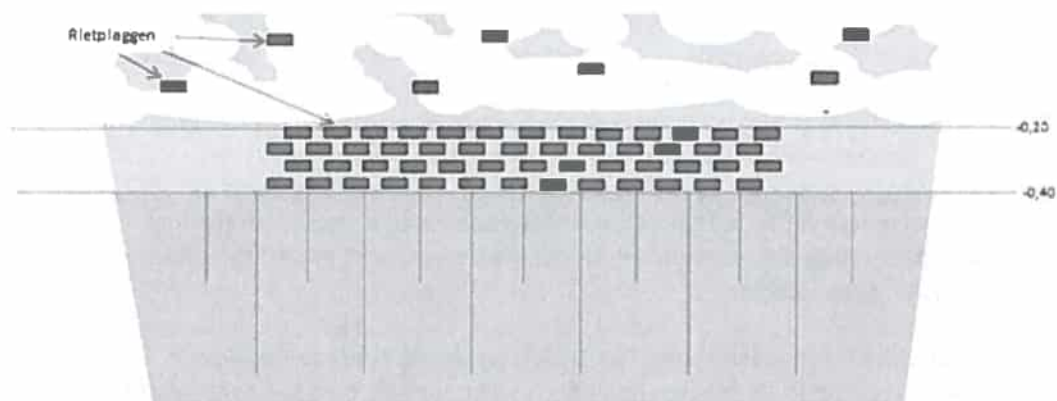
projectplan van toepassing is. Voor een nadere beschrijving van het plan wordt verwezen naar de variantennota Ondiepe Zones Ketelmeer en Zwarte Meer. De variantennota en de dwarsprofielen en inrichtingsschetsen zijn te vinden in het oorspronkelijke Projectplan uit april 2013 met kenmerk RWS-2013/16193.

Datum
April 2015

2.2.1 Aanleg strekdam en aanplant riet Zwarte Hoek

De voorkeursvariant in de Zwarte Hoek betreft het aanleggen van een palenrij met daartussen een kokosmat. De palenrij met kokosrol dient als scheidingsdam, om het ontstaan van gaten (bressen) in het zandig talud te voorkomen.

Het gehele zandlichaam wordt op natuurtechnische wijze aangelegd, dit wil zeggen dat er geen egaal talud wordt aangelegd, maar kopjes en ruggen, met de variatie van één à twee decimeter. Hierdoor zal rondom de palenrij in het midden van de eilanden een plasdrassituatie ontstaan (zie figuur 6). Verder zullen uitvoeringstoleranties en zettingen na aanleg er voor zorgen dat in hoogte variërende ondieptes ontstaan welke aantrekkelijk zijn voor flora en fauna.

Figuur 6. Impressie plasdrassituatie en flauw oplopende talud. Op zowel het flauw oplopende talud als in de plasdrassituatie worden rietplaggen geplant om rietontwikkeling te stimuleren. Het betreft hier een impressie, de tekening is niet op schaal gemaakt.

Op het talud en in de plasdrassituatie worden rietplaggen geplant (zie figuur 6). Rietplaggen zijn op basis van advies van rietdeskundige dhr. H. Coops (zie bijlage I) minder vatbaar voor wind, golfslag en erosie en daardoor onder de omstandigheden in het plangebied het meest geschikt om vitaal waterriet te laten ontstaan. Een ander voordeel is dat rietplaggen voorzien zijn van ca. 0,5 m voedselrijk bodemmateriaal, waardoor de slagingskans toeneemt.

De scheidingsdam is voorzien van een doorstroombopening met een breedte van circa 100 meter. Daardoor bestaat de voorkeursvariant uit een tweetal zandlichamen (eilanden) met elk een lengte van circa 300 meter op de waterlijn en een breedte van circa 40 meter.

Na aanleg van de twee eilanden kan ondanks de morfologische berekeningen die uitgevoerd zijn voor dit project blijken dat de erosie sterker is dan verwacht. In dat geval wordt er rond beide eilanden een palenrij in U-vorm aangebracht in overleg met de beheerder. Deze palen rij dient dan als golfwering om erosie van de eilanden tegen

te gaan. De palen rij zal dus enkel uitgevoerd worden wanneer tijdens de gebruiksfase blijkt dat er een groter sedimenttransport door golfslag en erosie plaatsvindt dan in 1^e instantie verwacht.

Datum
April 2015

Natuurmonumenten heeft de sterke wens om een derde zandlichaam aan te leggen, maar dit derde eiland wordt op dit moment nog niet ontwikkeld.

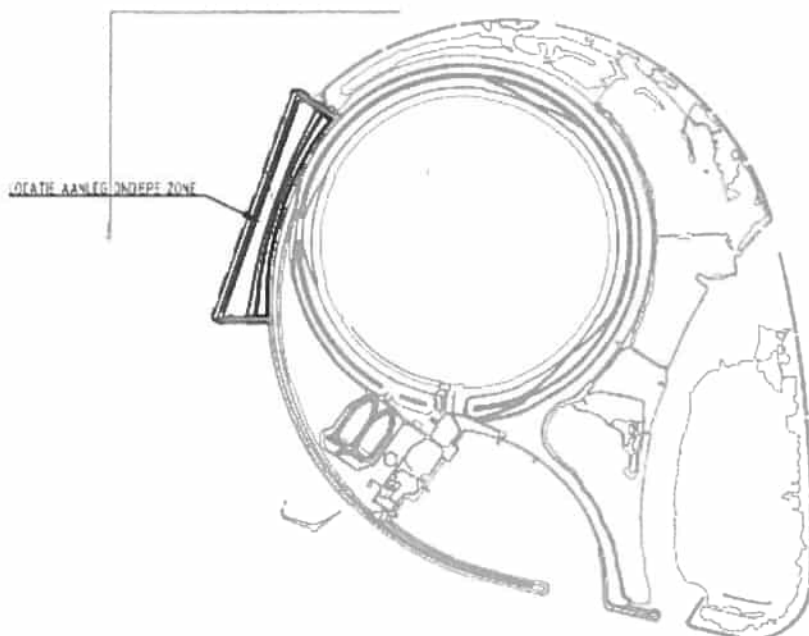
Het voorlopig ontwerp is opgenomen in bijlage II van dit projectplan. Op basis van de uiteindelijke keuzes in de optimalisaties wordt het ontwerp in de Uiteindelijk Ontwerp fase nog nader uitgewerkt.

2.2.2 Aanleg ondiepe zones ten westen van het IJsseloog

Aan de westzijde van IJsseloog wordt een flauw talud aangelegd (1:40), dat geleidelijk afloopt naar bodempeil. Op basis van advies van rietdeskundige dhr. H. Coops wordt op het midden van het zandlichaam een plasdrassituatie tussen -0,20 en -0,40 m NAP aangelegd, waarna een flauw aflopend zandig talud (ongeveer 1:40) tot aan de huidige waterbodem wordt doorgezet (zie figuur 6). Door een plasdrassituatie te realiseren kan inundatie van water in de toekomst gemakkelijker plaatsvinden in de rietkraag op de kop van het zandlichaam. Waterinundatie stimuleert de rietontwikkeling en vergroot de robuustheid en vitaliteit van de zone wanneer het waterriet zich heeft ontwikkeld. Daarnaast beperkt de plasdrassituatie ongewenste wilgengroei waardoor toekomstig onderhoud afneemt. Tevens worden op deze locatie op het talud en in de plasdrassituatie rietplaggen geplant. De plasdrassituatie bij het IJsseloog zorgt er verder voor dat de rietzone minder toegankelijk wordt voor derden, zodat verstoring van deze rietzones zoveel mogelijk voorkomen wordt, zoals verzocht in de verleende NBwet vergunning voor deze locatie.

De braakliggende zandplaat ten westen van het IJsseloog wordt in de ondiepe zone opgenomen. De zandplaat die in de nieuwe positie en vorm van de ondiepe zone wordt opgenomen is een restant van een zanddepot wat gebruikt werd ten tijde van de aanleg van het IJsseloog. De zandplaat heeft inmiddels jaren geleden zijn functie verloren en is tot op heden een blijvend restant van de aanleg van het IJsseloog. Door de zandplaat in het werk op te nemen hoeft er minder zand van elders aangevoerd te worden en ontstaat één aansluitende ondiepe zone (zie figuur 7).

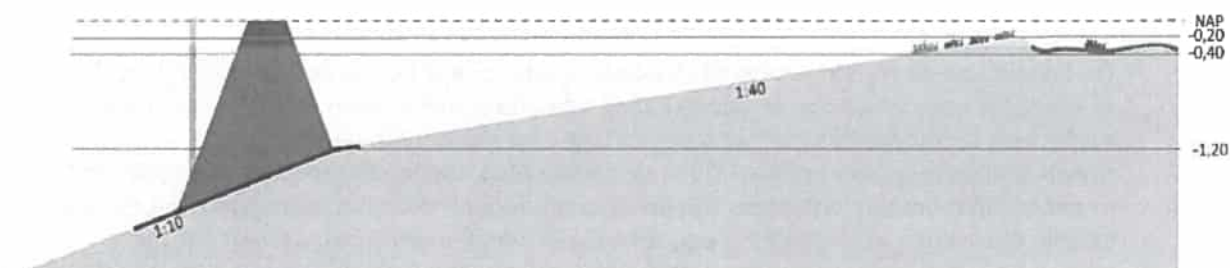

Figuur 7. Locatie ondiepe zone IJsseloog. De figuur geeft enkel een impressie van de locatie van de ondiepe zone. Het daadwerkelijke ontwerp is in bijlage II opgenomen.

De tijdelijke damwand die zich in de huidige situatie bevindt aan de westzijde van IJsseloog wordt in zijn geheel verwijderd. Om de ontwikkelende rietplaggen voldoende te beschermen zal de beschermingsconstructie robuust worden uitgevoerd op een wijze dat deze in de toekomst gemakkelijk aan te passen is. Een robuuste constructie kan op twee verschillende manieren worden gerealiseerd, zijnde:

- realiseren van een stortstenen dam, die aansluit op de bestaande dam rond IJsseloog of
- het plaatsen een tijdelijke damwand met aan beide zijden een houten gesloten palenrij.

Figuur 8 geeft een impressie van de damwand en de stortstenen dam, een van beiden wordt toegepast.

Figuur 8. Impressie wijzigingsvarianten "hogere damwand" en "stortstenen dam" voor de ondiepe zone IJsseloog. De rode lijn betreft de damwand, met grijs is de contour van de stortstenen dam aangegeven. Het betreft hier een impressie, de tekening is niet op schaal.

Het realiseren van een stortstenen dam heeft de voorkeur, aangezien dit een natuurlijker karakter geeft aan de ondiepe zone dan een damwand. Ook kan een stortstenen dam waarde hebben als biotoop voor kleine watergebonden fauna zoals vissen, bijvoorbeeld de beschermde rivierdonderpad (tabel 2 soort Flora- en faunawet). Het toepassen van een stortstenen dam in plaats van een damwand vergroot dus de natuurkwaliteit van het gebied.

In het definitief ontwerp van de ondiepe zone IJsseloog, opgenomen als bijlage II, is gekozen voor een stortstenen dam als golfwering. Het benodigde stortsteen wordt gewonnen bij de Ketelmeereilanden N1 en M1, ter hoogte van de twee te realiseren ondiepe zones (2.2.3).

Tijdens de terinzagelegging van het ontwerpbesluit is vast komen te staan dat het aanwezige stortsteen bij de Ketelmeereilanden, zowel kwalitatief als kwantitatief, geschikt is voor (her)toepassing als stortstenen dam bij de ondiepe zone IJsseloog. Dit betekent dat er definitief geen tijdelijke damwand (met palenrijen) wordt aangebracht als golfwering.

De stortstenen dam wordt verlicht in verband met de nautische veiligheid.

Het definitieve ontwerp is in bijlage II van het projectplan opgenomen. In het definitief ontwerp is aldus gekozen voor een stortstenen dam als golfwering van de ondiepe zone.

2.2.3 Verzachten van de koppen van Ketelmeereiland N1 en M1

Voorliggend aan de Ketelmeereilanden N1 en M1 wordt een flauw talud aangelegd (1:40), dat geleidelijk afloopt naar bodempeil. Op basis van advies van rietdeskundige dhr. H. Coops wordt tussen het flauwe talud en de bestaande oevers van de eilanden ook een plasdrassituatie in de ondiepe zone gerealiseerd op een vergelijkbare wijze als bij de nieuwe eilanden Zwarte Hoek en het IJsseloog (zie figuur 6). Zowel op het talud als in de plasdrassituatie worden rietplaggen geplant. De plasdrassituatie en het plaatsen van rietplaggen bieden op deze locatie dezelfde voordelen als bij het IJsseloog (zie par. 2.2.2).

Aan de noord- en zuidzijde van de ondiepe zones worden palenrijen aangebracht voor het opsluiten van het ophoogmateriaal. De damwand die aan de westzijde van IJsseloog wordt verwijderd wordt hier hergebruikt als tijdelijke beschermingsconstructie, totdat het riet is aangeslagen.

De locatie van de Ketelmeereilanden wordt relatief zwaar belast door golfbelasting. Dit is enerzijds voordelig voor de ontwikkeling van vitaal waterriet in latere jaren, maar anderzijds vormt de stabiliteit van de leeflaag een risico in de eerste ontwikkelingsjaren van het riet. Door de golfwerking kan langstransport van sediment in noordelijke richting ontstaan. Dit wordt ondervangen door het aanleggen van flauwe taluds, die zorgen voor demping van de golven. Voorkomen moet worden dat het resterend langstransport door erosie van de ondiepe zones, sedimentatie veroorzaakt in de vaargeulen buiten de ondiepe zones. Zandtransport buiten de ondiepe zones wordt voorkomen door het aanleggen van gesloten palenrijen aan de noord- en zuidzijde van de ondiepe zones.

Zowel de palenrijen als de tijdelijke damwanden worden verlicht in verband met de nautische veiligheid.

De Ketelmeereilanden N1 en M1 hebben momenteel een stortstenen oeverbescherming. Deze zou functieloos achterblijven door inpassing van de ondiepe zones. Het stortsteen wordt om die reden opnieuw functioneel toegepast, als beschermingsconstructie voor de ondiepe zone IJsseloog (zie par. 2.2.2). Tijdens de terinzagelegging van het ontwerpbesluit is vast komen te staan dat het vrijkomende stortsteen zowel kwalitatief als kwantitatief geschikt is voor hertoepassing bij de ondiepe zone IJsseloog. Op deze wijze krijgt de bouwstof een nieuwe functie en blijft het niet functieloos achter op de Ketelmeereilanden.

Het definitief ontwerp is opgenomen in bijlage II van dit projectplan.

2.3 Wijzigen van het waterstaatswerk

Onderhavig projectplan ziet toe op de volgende wijzigingen aan het waterstaatswerk:

- Aanleg ondiepe zones Zwarte Hoek, inclusief palenrij met kokosrol.
- Aanleg ondiepe zone bij het IJsseloog, met een stortstenen dam als golfwering.
- Aanleg ondiepe zones voor Ketelmeereilanden N1 en M1, inclusief palenrijen en (tijdelijke) damwand.
- Aanbrengen van rietplaggen in de ondiepe zones Zwarte Hoek, IJsseloog en Ketelmeereilanden N1 en M1.
- Verwijderen tijdelijke damwand westelijk van IJsseloog.
- Verwijderen van de bestaande stortstenen oevers ter hoogte van de ondiepe zones van de Ketelmeereilanden N1 en M1.

Ten opzichte van het in april 2013 verleende projectplan Waterwet zijn de volgende wijzigingen opgenomen in onderhavig projectplan:

IJsseloog

- Herpositionering en vormwijziging van de ondiepe zone.
- Het aanbrengen van een robuustere golfwering aan de waterzijde bij IJsseloog. Als golfwering wordt een stortstenen dam aangebracht. Het benodigde stortsteen wordt gewonnen bij de Ketelmeereilanden N1 en M1.
- Het realiseren van een plasdrassituatie tussen de bestaande oever en het flauw aflopend talud.
- Het toepassen van rietplaggen in plaats van rietstokken, -stekken en -specie.

Ketelmeereilanden M1 en N1

- Het verwijderen van stortsteen bij de Ketelmeereilanden M1 en N1 op de plaats waar de ondiepe zones worden aangelegd. Het stortsteen wordt als golfwering bij de ondiepe zone IJsseloog toegepast.
- Het realiseren van een plasdrassituatie tussen de bestaande oevers en de flauw aflopende taluds.
- Het toepassen van rietplaggen in plaats van rietstokken, -stekken en -specie.

Zwarte Meer eilanden

- Het realiseren van een plasdrassituatie aan beide zijden van de palen rij in het midden van de twee eilanden.
- Het toepassen van rietplaggen in plaats van rietstokken, -stekken en -specie.
- Het eventueel toepassen van een palenrij in U-vorm rond de eilanden, wanneer blijkt dat de opgespoten eilanden onvoldoende erosiebestendig blijken en meer sedimenttransport plaatsvindt dan verwacht.

Datum
April 2015

3. Toetsing aan de Waterwet

Datum
April 2015

De toepassing van de Waterwet is op grond van artikel 2.1 van de Waterwet gericht op:

- a. voorkoming en waar nodig beperking van overstromingen, wateroverlast en waterschaarste, in samenhang met
- b. bescherming en verbetering van de chemische en ecologische kwaliteit van watersystemen en
- c. vervulling van maatschappelijke functies door watersystemen.

In dit hoofdstuk vindt toetsing aan deze doelstellingen plaats.

3.1 Overstromingen, wateroverlast en waterschaarste

Bij toetsing aan het juridisch kader van de beleidslijn Grote Rivieren is gebruik gemaakt van de handreiking beleidslijn Grote Rivieren, actualisatie februari 2014¹. De beleidslijn Grote Rivieren is sinds 2006 ook van toepassing op het Zwarte Meer. In het Ketelmeer is de Beleidslijn grote rivieren niet van toepassing. In de handreiking staat vermeld: In het Zwarte meer is ter bescherming voor hoge waterstanden vanuit het IJsselmeer de Ramspolkering aangelegd. Zolang deze kering open is, is een vlotte verwerking van grote rivierafvoeren van groot belang, ook wel het "stroomvoerend regime". Wordt de stormvloedkering gesloten, dan is het van groot belang om voldoende water te kunnen bergen, zodat de veiligheid in omringende gebieden gewaarborgd wordt. Dit wordt ook wel het "bergend regime" genoemd. Deze gebiedskarakteristieken vergen een specifieke benadering in de beoordeling van de toelaatbaarheid van activiteiten in het rivierbed.

Voor het stroomvoerend regime van het Zwarte Meer geldt volgens het afwegingskader Grote Rivieren voor riviergebonden activiteiten een "Ja, Mits" regime. Realisatie van natuur, als de aanleg van de Ondiepe Zones in het Zwarte Meer is een riviergebonden activiteit. Ja, mits houdt in dat de riviergebonden activiteit in het stroomvoerend regime is toegestaan, mits voldaan wordt aan de volgende voorwaarden:

- (1) zodanige situering en uitvoering dat veilig functioneren van waterstaatswerken gewaarborgd blijft, waarbij o.a. bedoeld wordt op stabiliteit van de waterkering en toename van de kans op golfwerking.
- (2) Er vindt geen feitelijke belemmering van de toekomstige afvoercapaciteit, toekomstige rivierkundige knelpunten moeten opgelost kunnen worden
- (3) Zodanige situering dat de waterstandsverhoging zo beperkt mogelijk is.

De aanleg van de Ondiepe Zones in het Zwarte Meer is sprake van situering van de Ondiepe Zones in de Zwarte Hoek. De Zwarte Hoek betreft de luwte van het Zwarte Meer, buiten het stroomvoerend gedeelte. De aanleg van de Ondiepe Zones vindt buiten de beschermingszones van de Zwartemeerdijk plaats. De berekeningen van de golfbelasting² tonen aan dat de golfbelasting op de Zwartemeerdijk door aanleg van de Ondiepe Zones parallel daaraan ligt af neemt. Door de grote omvang van het stroomvoerend profiel van het Zwarte Meer, zal er geen sprake zijn van waterstandsverhoging door aanleg van de Ondiepe Zones. Aan de Ja, Mits voorwaarde voor het stroomvoerend regime is dus voldaan.

¹ Handreiking beleidslijn grote rivieren, actualisatie 2014, ministerie van Infrastructuur en Milieu

² Ontwerpdokument hydraulische en morfologische randvoorwaarden in het Zwarte Meer, Grontmij in opdracht van Rijkswaterstaat IJsselmeergebied, 10 mei 2012, P311733

Ten aanzien van het bergend regime van het Zwarte Meer geldt de volgende Ja, Mits voorwaarde:

- (1) De afname van het bergend vermogen is zo gering mogelijk
- (2) Dat (significante) afname van het bergend vermogen duurzaam gecompenseerd dient te worden, indien mogelijk binnen het zelfde waterlichaam.

Het totale bergend volume van het Zwarte Meer betreft naar schatting $80,1 \cdot 10^6 \text{ m}^3$, gerekend over het oppervlak (ca. $17,8 \text{ km}^2$) vermenigvuldigd met het verschil tussen de gemiddelde waterdiepte (NAP $-1,0\text{m}$)³ en de kerende hoogte van de omringende waterkeringen (NAP $+3,5\text{m}$). Door de aanleg van de Ondiepe Zones neemt het waterbergend volume met 122.500 m^3 af, gebaseerd op het volume aan te brengen ophoogmateriaal. Dit is $0,15\%$ van het totale waterbergend volume van het Zwarte Meer. De afname van waterbergend volume is hiermee niet significant en compensatie door uitdieping elders op het Zwarte Meer is daarmee niet noodzakelijk. Daarnaast wordt in dezelfde periode aan de zuidzijde van het Zwarte Meer het Life+ project "herstel rietmoeras in het Zwarte Meer" uitgevoerd. In dit project wordt aanvullende waterbergend volume gerealiseerd omdat er geultjes gegraven worden in de bestaande rietlanden.

3.2 Chemische en ecologische kwaliteit

Uit toetsing aan het BPRW voor de Kaderrichtlijn Water doelen blijkt dat het realiseren van ondiepe zones in het Ketelmeer en het Zwarte Meer een kleine meerwaarde heeft op de kwaliteitselementen van M14 waaronder Zwarte Meer en Ketelmeer zijn ingedeeld. Het vergroten van het oppervlak aan ondiepe- en oeverzones zal een kleine positieve invloed hebben op de macrofyten-score. Omdat de ecologische toestand in het Zwarte Meer en Ketelmeer zich momenteel vlak onder tot vlak boven de grens tussen 'Matig' en 'Goed' bevindt, kunnen de berekende, geringe toenames van de maatlatscore voor macrofyten bijdragen aan de verbetering van het systeem. Als de macrofyten score stijgt, zullen ook de scores voor vissen en macrofauna positief beïnvloed worden, er ontstaat ook voor deze groepen meer habitat. Ook wordt een verbetering van de EKR-score van fytoplankton verwacht doordat de algen biomassa afneemt als gevolg van de voedselconcurrentie met waterplanten.

3.3 Maatschappelijke functies

De effecten op de maatschappelijke functies natuur, recreatie, visserij en scheepvaart worden hierna in grote lijnen beschreven.

3.3.1 Natuur

Het project draagt zowel bij aan de KRW als de Natura 2000 doelen die van toepassing zijn. Het project realiseert een bijdrage aan de Natura 2000 doelen door een oppervlakte van $8,3 \text{ ha}$ met de potenties om vitaal waterriet te ontwikkelen, wat een geschikte broedplaats vormt voor de grote karekiet. Deze rietzones bieden potentieel habitat voor $3 - 5$ paren van de Grote Karekiet, wat een verbetering van circa 15% op het huidige bestand inhoudt.⁴

³ Watersysteemanalyse Zwarte Meer, Witteveen en Bos in opdracht van Rijkswaterstaat IJsselmeergebied, 26 maart 2007, RW 1640/EEKC/006

⁴ NB. De ondiepe zone westelijk van IJsseloog ligt niet in Natura 2000 gebied, hetgeen betekent dat deze ondiepe zone in principe niet mee telt voor de Natura 2000 instandhoudingsdoelstelling.

3.3.2 Recreatie

Het project heeft een positief effect op recreatie. Dit effect wordt voornamelijk bereikt door de tijdelijke damwand westelijk van IJsseloog te verwijderen. Hierdoor wordt het mogelijk om direct vanuit de Schokkerhaven naar de vaargeul Hanzerak-West te varen.

De recreatievaart zal geen hinder ondervinden van aanleg van de Ondiepe Zones, de vrije doorvaartbreedte tussen de eilanden M1 en N1 blijft 380 meter, wat ruim voldoende is voor de passerende schepen. De palenrijen liggen enkele decimeters boven de waterspiegel en zullen zeilschepen geen wind uit de zeilen nemen. Op de koppen van de palenrijen wordt voor de veiligheid verlichting aangebracht.

De aanwezige ankerplaatsen voor de recreatievaart in het Ketelmeer en Zwarte Meer blijven beschikbaar.

De oevers en strandjes op de Ketelmeereilanden worden incidenteel gebruikt voor dagrecreatie en sportvisserij. Deze eilanden zijn momenteel niet toegankelijk op basis van artikel 461 Wetboek van Strafrecht. Bovendien loopt er momenteel een procedure om (delen van de) eilanden niet meer toegankelijk te maken op basis van artikel 20 van de NB wet (artikel 461 WvS zal dan vervallen). De steenbestortingen waarvoor de ondiepe zones voor de Ketelmeereilanden zijn niet geschikt voor recreatie en sportvisserij, omdat de oevers glad en steil zijn. Sportvissers geven aan dat zich hier geen visstekken bevinden. Er zijn door aanleg van de ondiepe zones dus geen negatieve invloeden op de recreatiemogelijkheden op de Ketelmeereilanden. Tevens worden bestaande kanoroutes worden niet onderbroken.

3.3.3 Visserij

Door aanleg van de Ondiepe Zones gaan er in de Zwarte Hoek en nabij IJsseloog visgronden verloren. Op een aantal locaties is het niet meer mogelijk staande fuikopstellingen te plaatsen. Met de betreffende vissers wordt door Rijkswaterstaat over een nadeelcompensatieregeling onderhandeld.

3.3.4 Scheepvaart

Nabij de Zwarte Hoek ligt het Ramsdiep, die dient als vaargeul voor Klasse IV scheepvaart. Ook wordt de vaargeul gebruikt door recreatievaart. Ten noorden van Zwarte Hoek ligt het Zwanendiep. Nabij de overige locaties liggen geen vaargeulen voor de beroepsvaart. Noordelijk van locatie Ketelmeereiland N1 en M1 ligt een geul voor de recreatievaart.

De ondiepe zones zijn zo veel mogelijk georiënteerd met een ligging op de wind, dus op de dominante wind uit zuid/zuidwest, die de golven in noordelijke richting voortduwt. Uit de stabiliteitsberekeningen voor het in april 2013 vastgestelde projectplan voor dit project is gebleken dat de zandlichamen die worden aangelegd ter hoogte van de Zwarte Hoek, IJsseloog en nabij Ketelmeereilanden N1 en M1 stabiel zijn (o.b.v. loodrechte golfval). Tevens zijn de ondiepe zones stabiel onder schroefstraalbelasting veroorzaakt door binnenvaartschepen. Doordat de golfweringen bij het IJsseloog en beide Ketelmeereilanden robuust worden uitgevoerd, wordt de

erosiebestendigheid van de ondiepe zones vergroot. Het verwijderen van het stortsteen bij de Ketelmeereilanden N1 en M1 is niet bezwaarlijk, aangezien het materiaal hier zijn functie als beschermingsconstructie verliest door realisatie van de ondiepe zones.

Datum
April 2015

Uit de morfologische berekeningen is gebleken dat de het langstransport door niet loodrechte golfval, beperkt is tot gemiddeld 2350 m³/jaar voor de Zwarte Hoek. Voor de Zwarte Hoek geldt dat het dominante sedimenttransport in noordelijke richting plaats vindt, dus van de vaargeul af. De afstand van de Ondiepe Zones tot het Zwanendiep met 1,5 kilometer is zodanig groot, dat sediment deze vaargeul niet bereikt. Indien noodzakelijk wordt in overleg met de beheerder bij de nieuwe eilanden in de Zwarte Hoek een palenrij aangebracht (in U-vorm) om erosie tegen te gaan als deze toch hoger uitvalt dan verwacht en deze een negatieve uitwerking heeft op de ontwikkeling van vitaal waterriet. Effecten op de beroepsvaart zijn dus verwaarloosbaar klein.

Op de locatie van de Ketelmeereilanden zou het sedimenttransport zonder mitigerende maatregelen in de richting van de vaargeul voor recreatievaart plaatsvinden. Om ongewenste effecten te mitigeren wordt gekozen voor het aanleggen van dichte palenrijen, noordelijk en zuidelijk van de ondiepe zones. Deze palenrijen reiken tot in de actieve erosiezone en voorkomt ongewenst zandtransport. Voor eenzelfde oplossing is bij IJsselooog gekozen, al dienen de palenrijen hier alleen voor stabilisatie van de ondiepe zones, omdat er zich in de nabijheid van het IJsselooog geen vaargeulen bevinden.

Ongewenst zandtransport naar de vaargeul(en) is dus verwaarloosbaar klein.

3.4 Conclusie toetsing doelstellingen Waterwet

De uitvoering van dit plan is in overeenstemming met de doelstelling van de Waterwet.

4. Wijze van uitvoering

Datum
April 2015

4.1 Wijze van uitvoering: kaders en uitgangspunten

Bij de wijze waarop de benodigde werkzaamheden worden uitgevoerd worden de zorgplichtbepalingen zoals genoemd in artikel 6.8 en 6.9 van de Waterwet en artikel 6.15 van het Waterbesluit voldoende in acht genomen. In dit hoofdstuk wordt de wijze van uitvoering verder toegelicht.

4.1.1 Planologische inpassing

Op grond van de Wet ruimtelijke ordening (Wro) zijn voor het gebieden waar het project zal worden uitgevoerd de volgende bestemmingsplannen vastgesteld:

- IJsseloog: bestemmingsplan Randmeerzone, vastgesteld 24-11-2011 (NL.IMRO.0303-8060-VA01), gemeente Dronten, bestemming water;
- Zwarte hoek: Bestemmingsplan Landelijk gebied 2004, gemeente Noordoostpolder, bestemming water;
- Ketelmeereilanden: Bestemmingsplan Buitengebied 2014, vastgesteld op 6 maart 2014 (NL.IMRO.0166.00991134-VB01), gemeente Kampen, Enkelbestemming natuur en water met de dubbelbestemmingen Waterstaat-Waterstaatkundige functie, Waarde-Natuur en Waarde-Landschap.

Alle voorgenomen activiteiten passen binnen de geldende bestemmingsplannen.

4.1.2 Relatie met andere vergunningen en relevante besluiten

Voor het project Ondiepe Zones zijn in 2013 de volgende vergunningen aangevraagd en verkregen:

- NB-wetvergunning en Flora en Fauna ontheffing voor alle locaties, bij de bevoegde gezagen provincie Flevoland (IJsseloog en Zwarte Hoek) en Overijssel (Ketelmeereilanden N1 en M1);
- Omgevingsvergunning (bouw) voor de locaties bij de bevoegde gezagen gemeente Dronten en Kampen. Het ontwerp in het Zwarte meer past in het vigerende bestemmingsplan van de gemeente Noordoostpolder.

Bovenstaande NB-wet vergunningen en omgevingsvergunningen die in 2013 voor uitvoering van het project verleend zijn worden gelijktijdig met het onderhavig projectplan aangepast op basis van de in 2014 vastgestelde wijzigingen. Afspraken over de wijzigingstrajecten zijn reeds met de bevoegde gezagen gemaakt.

4.2 Globale uitvoeringsplannen

De fasering voor het uitvoeren van de werkzaamheden is cruciaal voor het slagen van de projectdoelstellingen. Daarnaast gelden vanuit de reeds verkregen NB-wet vergunningen verschillende vensterperioden voor uitvoering, die ook bij de voorgenomen wijzigingen als beschreven in dit projectplan van toepassing blijven.

In vergelijking tot het in april 2013 vastgestelde Projectplan is de planning op de volgende punten veranderd:

- Op basis van de verleende NB-wet vergunningen worden de rietplaggen toegepast in geschikte vensterperioden tussen december en oktober in de periode 2015-2021.

- De opleverdatum van de realisatie van de ondiepe zones wordt verschoven naar 22 december 2015 in plaats van 1 mei 2015.
- De opleverdatum voor het aanbrengen van de rietzones wordt verschoven naar 31 december 2016, waarbij de nazorgperiode om de rietontwikkeling te sturen loopt tot maximaal 31 december 2021

Omdat mogelijkheden gezien worden werk met werk te maken met een N2000 project wat voor 2015-2021 in dit gebied geprogrammeerd staat wordt verzocht de vergunning te verlengen tot 31 december 2021. Dit maakt het mogelijk om in latere fase extra grond en/of rietplaggen toe te passen om een stabiele robuuste rietzone te creëren.

4.3 Uitvoering en zorgplicht

De werkzaamheden worden in 2 fases uitgevoerd. De aanlegfase en de nazorgfase. De afbakening en fasering van de werkzaamheden worden geborgd in het contract met de Opdrachtnemer.

De aanlegfase zal worden gestart met het aanbrengen van een ophooglaag, door het storten of opspuiten van grond. Deze werkzaamheden zullen van april t/m december 2015 doorlopen, zodat de ondiepe zones voor 22 december 2015 aangelegd zijn. De rietplaggen zullen uiteindelijk in 2016 aangebracht worden, waarbij rekening zal worden gehouden met de venstertijden die gelden vanuit de verleende NB-wet vergunningen.

Tevens worden de civieltechnische werkzaamheden uitgevoerd, het aanleggen van houten palenrijen en het aanbrengen van tijdelijke damwanden.

Bij de uitvoering zal in ieder geval voldaan worden aan de volgende randvoorwaarden:

Aanlegfase

- Het is aan de Opdrachtnemer om het vereiste ophoogmateriaal te verkrijgen. De aannemer draagt zorg voor het aanvragen van de vergunningen voor het verkrijgen van het benodigde materiaal.
- Rietplaggen zullen afkomstig zijn uit de IJsseldelta uit vergelijkbare gebieden, zodat de slagingskans zoveel mogelijk geoptimaliseerd wordt.
- Indien het materieel buiten werking is dient dit buiten de vaargeulen afgemeerd in te worden in door de Opdrachtnemer te creëren ankervakken. Deze vakken worden met tijdelijke betonning afgebakend. De Opdrachtnemer mag tijdens de uitvoering geen gebruik maken van de werkhaven IJsseloo.
- De Opdrachtnemer mag geen depots van ophoogmateriaal aanleggen op de Ketelmeereilanden.
- De Opdrachtnemer draagt zorg voor maatregelen op grond van de Scheepvaartverkeerswet (Richtlijnen Verkeerstekens Scheepvaart uit 2011 en Binnenvaartpolitiereglement). Hiertoe wordt daar waar nodig deugdelijke bebakening, afzettingen, waarschuwborden, vlaggen, lampen en andere seinen gebruikt. Verder dienen alle vaartuigen op het werk uitgerust met een marifoon, waarmee de ter plaatse gebruikte kanalen worden uitgeluisterd.

- De Opdrachtnemer dient in zijn uitvoeringsplan afdoende maatregelen vast te leggen die er voor zorgen dat vertroebeling en mors zoveel mogelijk wordt voorkomen, dan wel tot een minimum wordt beperkt.
- De beunbakken/schepen die toe te passen ophoogmateriaal naar de werklocatie vervoeren dienen beladen te worden met een vrijboord⁵ van minimaal 50 cm in het schip en/of beun, om verliezen van lading te voorkomen.

Nazorgfase

- De nazorgfase duurt 3 tot maximaal 15 jaar, afhankelijk van de snelheid waarin het riet groeit en sterk genoeg is om externe invloeden als golfwerking en vraat door ganzen te weerstaan.
- Om vraat door ganzen tegen te gaan, wordt dezelfde methode gehanteerd die succesvol bij o.a. Polsmaten is toegepast, bestaande uit een raster van palen, kippengaas en schriklinten geplaatst. De vraatbescherming zal aan het einde van de nazorgfase weer worden weggehaald.
- Na 3 tot uiterlijk 15 jaar worden, op basis van beoordeling van de mate waarin het riet volgroeid is door Rijkswaterstaat, de tijdelijke damwanden ter bescherming van het riet verwijderd en afgevoerd. Op basis van rietdeskundigen zal telkens beoordeeld worden in hoeverre de beschermingsconstructies rondom de ondiepe zones in tact moeten blijven.

Verder dienen de zorgplicht ingevolge artikel 6.15 van het Waterbesluit en artikelen 6.8 en 6.9 van de Waterregeling tijdens de uitvoering in acht te worden genomen.

4.4 Kabels en leidingen

Binnen het projectgebied liggen een aantal bestaande kabels en leidingen. In 2011 is een 7-tal Oriëntatiebezoeken K&L uitgevoerd. Hieruit is gebleken dat bij het IJsseloog een KPN-kabel ligt. Op de andere locaties bevinden zich geen kabels en leidingen.

Ten zuiden van het IJsseloog liggen een hoogspanningskabel en waterleiding van RWS IJsselmeergebied, een middenspanningskabel van Liander en een KPN kabel. Deze kabels en leidingen liggen niet op de locaties waar werkzaamheden worden uitgevoerd. Daarnaast ligt er bij het Keteldiep een laagspanningskabel van Enexis en KPN kabel. Deze bevinden zich ook niet op locaties van werkzaamheden.

De Opdrachtnemer van het Werk is verplicht voor al zijn werkzaamheden voor de start van de graafwerkzaamheden een aanvullende oriëntatiemelding uit te voeren.

4.5 Archeologie

In 2011 is in het kader van de Archeologische Monumentenzorg een archeologisch bureauonderzoek uitgevoerd.

Bij het IJsseloog en de Ketelmeereilanden vinden de werkzaamheden plaats in een pakket van (reeds) verstoorde grond. Dit geldt ook voor de zandplaat ten westen van het IJsseloog, wat een restant is van de aanleg van het IJsseloog, en voor de stortstenen oevers van de Ketelmeereilanden N1 en M1. In het licht van de voorgenomen werkzaamheden worden vanuit archeologisch oogpunt geen obstakels

---

⁵ de afstand tussen de waterlijn en het laagste waterdichte punt van de romp van het schip

verwacht. Bij de Zwarte Hoek is in de planvorming sprake van het aanleggen en dus ophogen van gebieden. Het archeologisch relevante niveau ligt hier op een diepte van ca 4 tot 8 m –NAP. Het Zwarte Meer is ter hoogte van de Zwarte Hoek dusdanig ondiep dat de hoeveelheid aan te brengen grond naar verwachting minimaal is, en zetting dus ook niet van toepassing is.

De mogelijkheid tot het aantreffen van incidentele vondsten zoals (historische) scheeps-, of vliegtuigwrakken is aanwezig. De aanwezigheid van deze vondsten valt echter niet te voorspellen. Gezien de aard en locaties van de bodemingrepen is de kans op het aantreffen van (historische) scheeps-, of vliegtuigwrakken klein.

Gezien het voorgaande hoeft met betrekking tot de deelgebieden IJsseloog, Zwarte Hoek en de Ketelmeereilanden geen archeologisch vervolgonderzoek uitgevoerd te worden. Mocht de geplande bodemverstoring in een later stadium van de planvorming dieper reiken dan vooralsnog opgesteld, dan kan dit wellicht toch noodzakelijk zijn.

4.6 Niet gesprongen explosieven

In 2011 is een inventarisatie van niet gesprongen conventionele explosieven (NGCE's) uitgevoerd. De inventarisatie heeft geen feiten opgeleverd die de aanwezigheid van explosieven doet vermoeden. De zandplaat die bij het IJsseloog wordt opgenomen in de ondiepe zone is een naoorlogse zandsuppletie. Het aantreffen van NGCE's kan daarom op voorhand worden uitgesloten.

De aanwezigheid van NGCE's vormt daarmee geen belemmering voor het uitvoeren van de voorgenomen ingrepen in het gebied. Een vervolgonderzoek is niet noodzakelijk.

4.7 Beheer en onderhoud

4.7.1 Beheer

Beheer betreft het periodiek uitvoeren van beheermaatregelen om de natuurwaarden van de ondiepe zones in stand te houden. Het beheer dat nodig is om in dit traject een blijvend effect van de ondiepe zones te bewerkstelligen, zal zich richten op een blijvend bestand van ondergedoken waterplanten en een vitale waterrietvegetatie. Deze vegetaties hebben een positieve bijdrage op het ecologisch functioneren van het Ketel- en Vossemeer. Het ontstaan van een wilgenbos dient vanuit aquatisch-ecologisch als ook hydrologisch (opstuwung) standpunt te worden voorkomen. Het beheer kan de onderstaande maatregelen omvatten:

- Gefaseerd periodiek uitkrabben van rietbestanden;
- Gefaseerd maaien en afvoeren (niet het waterriet maar het inundatieriet en andere riet ten behoud van de vitaliteit van het riet);
- Trekken van wilgen in de eerste jaren.

Het ontwerp wordt zo uitgevoerd worden dat de kans op wilgenontwikkeling zo klein mogelijk is, maar aangezien de plekken waar riet aangeplant wordt ook de plek is waar wilgen kunnen kiemen, zal vooral in het begin de ontwikkeling van wilgen gevolgd moeten worden. De kleine wilgen zijn gemakkelijk te verwijderen. Als het riet eenmaal goed aangeslagen is zijn de kansen voor wilgen een stuk kleiner en het beheer gemakkelijker.

Het riet zal grotendeels natuurlijk behouden blijven door de peilschommelingen en hoge waterstanden door opwaaiing en hoge rivierafvoeren. Toch zullen eens in de 5-10 jaar beheersmaatregelen nodig zijn om het rietbestand op peil te houden. Afhankelijk van de toestand van het riet, die op basis van monitoring gevolgd wordt, kunnen de volgende ingrepen overwogen worden: gefaseerd maaien, uitkrabben, geulen graven en strooisel verwijderen.

De eerste jaren wordt de aanplant met behulp van vraatwerende constructies beschermd tegen vogelvraat. Op grond van nieuw beleid moet beheer van natuurgebieden – zo ook de ondiepe zones - worden aanbesteed. Pas na aanbesteding is duidelijk wie het beheer van de ondiepe zones uit zal voeren.

4.7.2 Onderhoud

Onderhoud van de ondiepe zones heeft betrekking op het in stand houden van de functionaliteit van de civieltechnische constructies. Het uitgangspunt voor de palenrijen is hieraan geen onderhoud wordt uitgevoerd. Indien het riet volgroeid is, is de beworteling zodanig dat de stabiliteit van de rietzones op natuurlijke wijze is gewaarborgd. Aanleg van de Ondiepe Zones leidt dus niet tot aanvullende onderhoudsinspanning. Wel dienen er gelden gereserveerd te worden voor sloop van de palenrijen.

4.8 Bodem

In 2012 is een milieukundig bodemonderzoek uitgevoerd voor de ondiepe zones. Hier is uit gebleken dat de kwaliteit van de huidige land- en waterbodem grotendeels AW (Achtergrondwaarde) of A is. In het IJsselooog worden delen klasse B aangetroffen. Het milieukundig bodemonderzoek is in februari 2015 geactualiseerd zodat de werkzaamheden vallen binnen de geldigheidsduur van het onderzoek. De toepassing van het materiaal geschiedt conform de regels van het Besluit bodemkwaliteit (2007). Dit betekent dat de toegepaste grond van gelijke of betere kwaliteit is dan de ontvangende waterbodem. De kwaliteit van de zandplaat bij IJsselooog wordt voor de herpositionering milieuhygiënisch onderzocht.

Het te winnen stortsteen (bij de Ketelmeereilanden) en de toe te passen rietplaggen is en wordt eveneens milieuhygiënisch onderzocht. De winning van beide materialen gebeurt binnen de kaders van het Besluit lozen buiten inrichtingen (2011).

4.9 Grondverwerving

Alle benodigde grond voor de aanleg van de Ondiepe Zones is in eigendom van Rijkswaterstaat. Er is dus geen grondverwerving noodzakelijk. In 2006 heeft er aan Natuurmonumenten voor de Zwarte Hoek een uitgifte in Erfpacht plaats gevonden, met een looptijd tot 30 juni 2033. Omdat Rijkswaterstaat een deel van de oppervlakte in die in pacht is, gebruikt voor uitoefening van haar publieke taak zal deze pachtovereenkomst gedeeltelijk moeten worden ontbonden. Ontbinding geeft de pachter geen recht op schadevergoeding.

4.10 Uitvoeringsaspecten

De volgende uitvoeringseisen zijn gesteld:

- Depotvorming op de Ketelmeereilanden is niet toegestaan.

- Het is niet toegestaan Depot IJsseloog en de werkhaven te gebruiken ten behoeve van het Werk.
- De Opdrachtnemer dient op basis van een betonningsplan dat wordt opgesteld door dienst Noordzee van Rijkswaterstaat, tijdens het werk tijdelijke betonning voor scheepvaart te plaatsen op de begrenzing van het Werk.
- De calamiteitensteiger van RWS in Ketelhaven is niet beschikbaar voor de aannemer.

Datum
April 2015

4.11 Calamiteiten en ongewone voorvallen

Rijkswaterstaat stelt alle directe belanghebbenden onmiddellijk op de hoogte van een voorval en de maatregelen die getroffen worden om de nadelige gevolgen te beperken. De Opdrachtnemer houdt een logboek bij van alle ongewone voorvallen en calamiteiten. Dit logboek is op de projectlocatie aanwezig. Rijkswaterstaat houdt gedurende de uitvoering een V&G dossier bij.

4.12 Voorkomen en beperken van nadelige gevolgen

Met de beroepsvisserij worden gesprekken gevoerd om nadeelcompensatie overeen te komen.

Voor eventueel financieel nadeel dat onverhoopt ontstaat als gevolg van de uitvoering van het projectplan kan een benadeelde een beroep doen op artikel 7.14 van de Waterwet. Dit artikel bepaalt dat aan degene die als gevolg van de rechtmatige uitoefening van een taak of bevoegdheid in het kader van het waterbeheer schade lijdt of zal lijden, op zijn verzoek door het betrokken bestuursorgaan een vergoeding wordt toegekend, voor zover de schade redelijkerwijze niet of niet geheel te zijnen laste behoort te blijven en voor zover de vergoeding niet of niet voldoende anderszins is verzekerd.

Het verzoek tot vergoeding van de schade bevat een motivering, alsmede een onderbouwing van de hoogte van de gevraagde schadevergoeding.

5. Procedure

Dit besluit is tot stand gekomen met toepassing van procedureregels in de Algemene wet bestuursrecht (uitgebreide procedure, afdeling 3.4 van de Awb).

Datum
April 2015

Met alle bevoegde gezagen is vooroverleg geweest aangaande aan te vragen vergunningen.

6. Zienswijze

Het ontwerp besluit heeft van 11 februari tot 25 maart 2015 ter inzage gelegen. Tijdens de terinzagelegging is er één zienswijze ingediend.

Datum
April 2015

Op 4 maart 2015 is een zienswijze binnengekomen van de Gasunie gedateerd 27 februari 2015. Hierin wordt de zorg uitgesproken dat de aanleg van de ondiepe zone bij IJsselooog consequenties kan hebben voor het waarborgen van een veilige en bedrijfszekere ligging van een gastransportleiding van de Gasunie. Op 11 maart 2015 zijn de werkzaamheden door mw. M. Greijdanus van Rijkswaterstaat nader toegelicht in een mail met situatieschets. Hierop heeft mw. J. Jesse van de Gasunie aangegeven dat de zorg is weggenomen, omdat de dichtstbijzijnde gasleiding ruim 3 kilometer van IJsselooog ligt. Dit is ver buiten het werkgebied van de aannemer. Mevr. Jesse wil graag op de hoogte gebracht worden indien het plangebied richting het westen aanzienlijk gaat wijzigen. Dit is niet het geval, de damwand die er nu nog staat is de begrenzing van het werkgebied. Hiermee is deze zienswijze afgerond.

Tijdens de terinzagelegging van het ontwerpbesluit is vast komen te staan dat het vrijkomende stortsteen bij de Ketelmeereilanden N1 en M1, ter hoogte van de aan te leggen ondiepe zones, geschikt is voor (her)toepassing als golfwering bij de ondiepe zone IJsselooog. Als golfwering wordt dus bij de ondiepe zone IJsselooog definitief een stortstenen dam aangelegd. De tijdelijke damwand die als tweede optie in het ontwerpbesluit was opgenomen is hierdoor vervallen. Dit betekent dat het definitieve besluit, in vergelijking tot het ontwerpbesluit, nader is gedetailleerd. Zowel de stortstenen dam als de tijdelijke damwand waren beide opgenomen in het ontwerpbesluit. Ook de verwijdering van het stortsteen ter hoogte van de aan te brengen ondiepe zones bij de Ketelmeereilanden N1 en M1 was al in het ontwerpbesluit opgenomen. Met de keuze voor de stortstenen dam wordt ook de stortsteenverwijdering definitief.

Door de definitieve keuze voor de stortstenen dam en de definitieve verwijdering van het stortsteen ter hoogte van de ondiepe zones bij de Ketelmeereilanden N1 en M1 verandert er, in zoverre, inhoudelijk niets aan (het afwegingskader van) het ontwerpbesluit.

Contactpersoon uitvoering werken

Rijkswaterstaat Midden-Nederland

Zuiderwagenplein 2
8224 AD Lelystad
Postbus 2232
3500 GE Utrecht
Telefoon: 0320 – 298 525
Contactpersoon: mevr. M. Greijdanus, omgevingsmanager
Email: marianne.greijdanus@rws.nl

7. Ondertekening

Datum
April 2015

DE MINISTER VAN INFRASTRUCTUUR EN MILIEU
namens deze,

DIRECTEUR NETWERKMANAGEMENT

Dhr. Y.J. Heijnsman

Afschriftlijst

Een afschrift van dit projectplan is verzonden aan:

- Provincie Flevoland, Postbus 55, 8200 AB Lelystad;
- Provincie Overijssel, Postbus 10078, 8000 GB, Zwolle;
- Gemeente Kampen, Postbus 5009, 8260 GA Kampen;
- Gemeente Dronten, Postbus 100, 8250 AC Dronten;
- Gemeente Noordoostpolder, Postbus 155, 8300 AD Emmeloord.
- Nederlandse Gasunie N.V., Postbus 19, 9700 MA Groningen.

MEDEDELINGEN

Datum
April 2015

Belanghebbenden die bij de voorbereiding van dit besluit tijdig hun zienswijzen naar voren hebben gebracht, of belanghebbenden die kunnen aantonen dat zij tijdens de terinzageleggingstermijn hier redelijkerwijs niet toe in staat zijn geweest, kunnen beroep instellen tegen dit besluit.

Er geldt een beroepstermijn van zes weken met ingang van de dag, volgend op de dag waarop het besluit ter inzage is gelegd. Het beroepschrift moet worden ingediend bij de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State, Postbus 20019, 2500EA Den Haag.

Het beroepschrift dient te zijn ondertekend en tenminste het volgende te bevatten:

- a. de naam en het adres van de indiener;
- b. de dagtekening;
- c. een omschrijving van de beschikking, waarop het verzoek is gericht, in ieder geval de vermelding van het bestuursorgaan dat de beschikking heeft afgegeven en zo mogelijk datum en kenmerk van de beschikking;
- d. de gronden van het beroep.

Indiening van het beroep kan ook via: <http://loket.rechtspraak.nl/bestuursrecht>.

Op dit besluit is de Crisis- en herstelwet van toepassing. Dit betekent dat in het beroepschrift de beroepsgronden moeten staan en na afloop van de termijn van zes weken geen nieuwe beroepsgronden meer kunnen worden aangevoerd. Vermeld in het beroepschrift dat de Crisis- en Herstelwet van toepassing is.

Het projectplan treedt in werking na bekendmaking. Op grond van artikel 6:16 van de Algemene wet bestuursrecht schorst het beroep de werking van dit besluit niet. Gelet hierop kan, indien tegen dit besluit beroep wordt ingesteld, tevens een verzoek om een voorlopige voorziening worden ingediend.

Het verzoek tot het treffen van een voorlopige voorziening moet worden gericht aan de Voorzitter van de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State, Postbus 20019, 2500 EA, Den Haag.

Voor het indienen van een beroepschrift en een verzoek om voorlopige voorziening is griffierecht verschuldigd.

Informatie

Indien u vragen heeft over het definitieve besluit dan kunt u contact opnemen met Rijkswaterstaat Midden Nederland. U kunt zich wenden tot mevrouw M. Greijdanus (omgevingsmanager), telefoon 0320-298525.

BIJLAGE I

Datum
April 2015

**Uitvoeringsontwerp Rietaanleg in Ondiepe zones
Ketelmeer en Zwarte Meer**

BIJLAGE II

Datum
April 2015

Definitieve ontwerptekeningen Ondiepe zones Ketelmeer en Zwarte Meer